

ВІСНИК ЦЕНТРУ®

Без запровадження реформ економічне зростання в Україні не буде сталим

Основні перешкоди на шляху до рівномірного і прогнозованого економічного піднесення – нерозвиненість внутрішнього ринку, несприятливе бізнес-середовище, слабкий розвиток фінансового сектору та високозатратна структура економіки. На думку економістів МЦПД, основними кроками уряду щодо забезпечення стійкого економічного зростання має стати забезпечення рівних умов у бізнесі, дерегуляція, сприяння припливу іноземного капіталу, зокрема до фінансового сектору

Попри збереження прогнозу зростання української економіки впродовж середньострокового періоду на достатньо високому рівні (7–7,5%), автори публікації “Квартальні передбачення” заявляють про існування перешкод стійкому економічному зростанню. На їхню думку, імовірність серйозних коливань у динаміці ВВП залишається високою. Це зумовлено недостатнім рівнем розвитку внутрішнього ринку та високою відкритістю економіки, несприятливим бізнес-середовищем і низькою конкуренцією, станом фінансового сектору, а також успадкованою від СРСР високозатратною структурою економіки.

Висока відкритість економіки

Співвідношення експорту товарів і послуг до ВВП упродовж останніх років коливалося в межах 50–60%, що є одним з найбільших показників у Європі. Що більше, продукція металургійної промисловості становить майже третину українського експорту. Це означає неухильне зменшення темпів економічного піднесення в разі зниження цін на метали і навпаки.

Несприятливе бізнес-середовище

Українські підприємці говорять про те, що за останні два роки ділове середовище не поліпшилося. Серед основних перешкод – високий податковий тиск, низький попит, несприятливий регуляторний клімат (високий регуляторний тиск, часті й

несистемні зміни в законодавстві, корупція). Як наслідок, в офіційній звітності українські підприємства показують дуже великий відсоток збитковості попри високі темпи зростання економіки та експорту.

Зважаючи на те що багато громадян, які відносять себе до середнього класу, є ключовою ознакою стабільного ринкового суспільства, важливу роль відіграє внесок малого і середнього бізнесу. В Україні він залишається неприпустимо низьким (за різними оцінками, від 10% до 35% ВВП), тимчасом як для європейських країн цей показник становить не менше 50% ВВП.

Обсяг прямих іноземних інвестицій хоча й зростає щороку, залишається вдесьтеро меншим, ніж у країнах Центральної і Східної Європи. Це зумовлено поширеною несумлінною конкуренцією, сильним впливом фінансово-промислових груп, високими політичними ризиками.

Слабкий розвиток фінансового сектору

Можливості фінансування бізнесу й населення банками та іншими фінансовими установами залишаються недостатніми передусім з огляду на малу тривалість кредитування та високі відсоткові ставки, недостатній асортимент послуг.

Високозатратна структура економіки

За даними обстежень, українські заводи споживають вдвічі більше енергії порівняно з країнами ЄС, фізична й

моральна зношеність основних фондів залишається високою. Тим часом є широкі можливості для економії енергії при виробництві.

В Україні також високу частку ВВП становить сільське господарство – до 15%. Аграрному сектору властива висока залежність врожаїв від погодних умов, а територія України, хоч би якими родючими були ґрунти, переважно розташована в зоні ризикового землеробства.

Що має зробити новий уряд

На нашу думку, для досягнення сталого економічного зростання, яке стане запорукою неухильного поліпшення життєвого рівня громадян, необхідно:

- розвивати внутрішній ринок через стимулювання підприємницької ініціативи, дерегуляцію – це зменшуватиме залежність від зовнішніх шоків;
- забезпечити рівні умови діяльності, прозорість вимог до бізнесу, скоротити пільги та преференції, переглянути список пріоритетних галузей, сконцентрувавши державну підтримку на найбільш перспективних і наукомістких;
- сприяти іноземним інвестиціям, зокрема у фінансовий сектор;
- розвивати обов'язкове і добровільне страхування, передусім у пенсійній системі, системі охорони здоров'я. ■

За додатковою інформацією звертайтеся, будь ласка, до Андрія Блінова за телефоном (044) 236-1292 та електронною поштою ablinov@icps.kiev.ua.

Міжнародний центр перспективних досліджень є незалежною аналітичною установою, яка працює з 1994 року. Серед послуг МЦПД – регулярне прогнозування макроекономічних показників, аналітичного супроводження процесу ухвалення рішень.